

Koksnes trūkums Polijā

Sankcijas, kas Krievijai noteiktas saistībā ar iebrukumu Ukrainā, ir izraisījušas koksnes trūkumu Polijā. Tā kā izejvielu ir mazāk, tās kļūst arvien dārgākas.

"Cenu pieaugums koksnes tirgū turpinās jau divus gadus. Tomēr karš un aizliegums ievest kokmateriālus no Krievijas un Baltkrievijas to padarīja milzīgu," saka Polijas Kokrūpniecības tirdzniecības kameras prezidents Rafals Šzeflers (Rafał Szeffler).

Pēc Polijas klimata ministra vietnieka Edvarda Siarka (Edward Siarka) teiktā, aptuveni 2 miljoni kubikmetru cirsma tiek izmantoti enerģētikas nozarē un aptuveni 1 miljons kubikmetru koksnes tiek izmantots pārstrādei. "Piedāvājums ir daudz mazāks nekā pieprasījums, un tas nozīmē, ka dažos reģionos notiek īsts karš par koksni," viņš atzina Seimā maijā.

"Pirms diviem gadiem apaļkoksne, kas ir vispieprasītākā, maksāja aptuveni PLN 300/m³ (EUR 64/m³). Šodien šī priede maksā divreiz dārgāk. Ekstrēmos gadījumos pat trīs reizes vairāk," saka Rafals Šzeflers (Rafał Szeffler). Mēs runājam par koksni, ko galvenokārt izmanto būvniecībā, taču ievērojams cenu pieaugums attiecas arī uz malku.

Kurināmā koksne: "Rudenī tā būs vēl dārgāka"

"Cilvēki meklē alternatīvas mājokļa apkurei, kas ir izraisījis strauju cenu kāpumu un spekulācijas tirgū. Esmu pārliecināts, ka rudenī malka būs vēl dārgāka," prognozē Rafals Šzeflers un piebilst, ka malkas noliktavu īpašniekiem ir lielas problēmas ar piegādēm.

"Ir jūtams malkas trūkums, jo mums ir divreiz vairāk klientu nekā pirms gada," viņš saka.

Problēmas ar izejvielām ir arī uz Vācijas robežas, jo ir ievērojami pieaudzis klientu skaits aiz rietumu robežas.

"Man nekad agrāk nav bijis tik daudz pircēju no Vācijas. Šāda kustība sākās no jūlija sākuma," saka noliktavas īpašnieks Gubinā. Viņš lēš, ka pēdējā mēneša laikā pieprasījums ir pieaudzis par aptuveni 60-70 %, un daudz pircēju ir no Vācijas.

Kāpēc pietrūkst koksne?

Polijas Kokrūpniecības tirdzniecības kameras prezidents uzskata, ka Polijas tirgū nav pietiekami daudz izejvielu. "Risinājums nav palielināt mežizstrādi. Es esmu absolūti pret to, bet gan Polijas kokmateriālu eksporta aizliegums. Mūsu koksne dodas uz Rumāniju, Vāciju, Zviedriju, Ķīnu. Polija eksportē vairāk nekā 4 miljonus kubikmetru gadā, t. i., aptuveni 10 % no visas tirgū pieejamās koksnes".

Šādā situācijā ir vainojama Polijas Valsts mežu izveidotā sistēma. Līdz 2021. gada oktobrim meži atklātās izsolēs piedāvāja 20 procentus no visas pārdotās koksnes. Tagad tas ir palielinājies līdz 30 procentiem. Un šajās izsolēs cenas ir trakas.

"Valsts mežu iegūto koksni var iegādāties jebkurš. Aģenti, tirgotāji un korporācijas, kurām gar Polijas robežām ir milzīgas kokzāgētavas, pērk koksni no mums, jo mums ir visliberālākā pārdošanas sistēma Eiropā. Šodien pie mums ieradās Lietuva, Latvija un Igaunija, kas agrāk pirka kokmateriālus Baltkrievijā," viņš saka.

Kā piebilst Rafals Šeflers, pie vainas ir arī enerģētika, kas sadedzina milzīgu daudzumu koksnes, lai segtu savas saistības ogļu trūkuma dēļ.